

This item is the archived peer-reviewed author-version of:

Wat zijn de gevolgen van een onwettige euthanasie

Reference:

Buelens Wannes.- Wat zijn de gevolgen van een onwettige euthanasie

Artsenwijzer : veertiendaagse financiële en juridische wenken voor de geneesheer- ISSN 0778-3175 - 30:2(2020), p. 2-2

To cite this reference: <https://hdl.handle.net/10067/1658270151162165141>

Wat zijn de gevolgen van een 'onwettige' euthanasie?

In januari 2020 ging er geen dag voorbij of het zgn. Euthanasieproces te Gent beheerste de media. Zonder echt in te gaan op de concrete zaak willen we in deze bijdrage stilstaan bij de volgende vragen: hoe komt het dat men spreekt van (mogelijke) vergiftiging en dat zo'n zaak voor Assisen komt?

Euthanasie en vergiftiging

Euthanasie is een misdaad... Euthanasie is een levensbeëindiging uitgevoerd door een andere dan de betrokkene, op diens verzoek, door middel van het toedienen van een levensbeëindigend middel. Deze handeling wordt door art. 397 van het Strafwetboek beschouwd als vergiftiging: *"Doodslag gepleegd door middel van stoffen die min of meer snel de dood kunnen teweegbrengen, op welke wijze die stoffen ook toegediend zijn."*

...tenzij de voorwaarden vervuld zijn. Art. 3 van de Euthanasiewet bepaalt dat de arts die euthanasie toepast geen misdaad pleegt, als aan bepaalde voorwaarden is voldaan, zie hierna. A contrario betekent dit dat wanneer de arts die de euthanasie toepast één van deze voorwaarden niet naleeft, zich schuldig maakt aan vergiftiging en zich bijgevolg blootstelt aan strafrechtelijke vervolging.

Euthanasie en wettelijke voorwaarden

Grondvoorwaarden. De wet stelt de volgende voorwaarden voor een zgn. 'actueel verzoek' om euthanasie: een patiënt die (1) wilsbekwaam is, (2) een vrijwillig, duurzaam en herhaald euthanasieverzoek geuit heeft en (3) lijdt aan een ondraaglijke, ongeneeslijke aandoening, (4) veroorzaakt door een fysieke of psychische aandoening. Ook zuiver psychisch lijden komt dus in aanmerking.

Procedurale voorwaarden. De patiënt moet zijn verzoek neerschrijven, de arts moet hem uitgebreid informeren (o.a. over eventuele palliatieve mogelijkheden) en de arts moet het advies van een andere, onafhankelijke arts vragen. Gaat het om een niet-terminale patiënt, dan moeten zelfs twee onafhankelijke artsen advies geven (waarvan één psychiater of specialist in de aandoening is) en geldt er een wachtermijn van 1 maand.

Euthanasie en Assisen

De Hoven van Assisen zijn de hoogste (straf)rechtscolleges en zijn bevoegd voor het vervolgen van niet-gecorrectionaliseerde misdaden. 'Correctionalising' houdt in dat een misdaad wordt ge(her)kwalificeerd als een wanbedrijf en bijgevolg door de correctionele rechtbank wordt berecht. Het is evenwel zo dat enkel misdaden die gestraft worden met een opsluiting van max. 20 jaar (of specifiek in de wet opgenomen misdaden) kunnen worden gecorrectionaliseerd. Vermits vergiftiging hier niet toe behoort, kan zij niet anders dan voor het Hof van Assisen berecht worden.

Euthanasie en de mogelijke straffen

Vergiftiging wordt in principe bestraft met levenslange opsluiting. Wanneer een veroordeling tot levenslange opsluiting wordt uitgesproken, dienen ook de volgende bijkomende straffen te worden opgelegd: ontzetting van bepaalde politieke en burgerlijke rechten, de bekendmaking van de veroordeling, en de afzetting van de titels, graden, openbare ambten, bedieningen en betrekkingen. Gelet op de ernst van deze straffen, wordt kritiek geuit op het feit dat niet wordt voorzien in aangepaste straffen in geval van een onwettige euthanasie. Daarbij zou dan een onderscheid gemaakt kunnen worden tussen het schenden van de materiële voorwaarden, enerzijds, en de procedurele voorwaarden, anderzijds. Bij gebrek aan dergelijke afzonderlijk straffen valt men echter automatisch terug op het Strafwetboek.

Enkel euthanasie die aan de wettelijke voorwaarden voldoet, vormt een uitzondering op het misdrijf vergiftiging. Zijn die voorwaarden niet vervuld, dan

gaat het 'a contrario' dus per definitie om vergiftiging en de straffen die daarop staan, zijn zo hoog dat de procedure niet voor de correctionele rechtbank kan plaatsvinden.